

Szakmai beszámoló

2018-as évről

Rév Szenvedélybetegek Közösségi Gondozója

Bevezető:

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól fenntartott Rév Szenvedélybeteg Közösségi Gondozó 2012. január 01-től 40 fő ellátására nyert 3 éves pályázatot (Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal). 2016-ban a feladatmutatónkat 48 fő ellátására módosították. Ellátottaink számát tekintve 2018-ban is meghaladta ez a létszám a 48 főt. Ahogy a korábbi években, így tavaly is az érintetteket és a hozzátartozóikat felekezeti hovatartozás nélkül tudtuk fogadni.

Az intézmény ellátási területe: Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe, illetve Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulás közigazgatási területe.

Munkatársak köre:

2017. augusztus 31.-ig a közösségi gondozó 3 főállású munkatárssal működött. 2017. szeptember 1.-től 1 fő közösségi koordinátor, 1 fő közösségi gondozó és 2 fő megbízási szerződéssel dolgozott a szolgálatnál, és ez a létszám maradt 2018-ban is. Az intézmény a törvényben meghatározottaknak megfelelően biztosította működését. A 1/2000 Szcsm rendelet szerint a közösségi ellátás

1. Megkeresés
2. Tanácsadás
3. Esetkezelés
4. Gondozás
5. Készségfejlesztés

szolgáltatási elemeket biztosít.

Főállású munkatársak:

1 fő közösségi koordinátor

1 fő közösségi gondozó

Megbízási szerződéssel

2 fő közösségi gondozó 2017.09.01.-től

1 fő pszichiáter

1 fő szupervízor

1 fő lelkész

Önkéntesként:

1 fő jogász

Intézményünkben a szolgáltatásaink igénybevételének ideje (nyitva tartás):

hétfő-csütörtök-péntek: 8.00-16.00 óráig

kedd-szerda: 8.00-18.00 óráig

Közösségi gondozás célja, feladata:

A közösségi ellátás célja, hogy az általa gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe. Filozófiája szerint, a negatív folyamatok megállíthatók és megfordíthatók, a változásra és a felépülésre mindig van lehetőség. A szenvedélybetegségek hatékony kezelésének fontos tényezője, hogy a beavatkozás minél korábban megtörténjen.

A közösségi gondozás alapszolgáltatás, melynek keretében a klienseinknek biztosítani tudjuk, hogy számukra lakókörnyezetükben nyújtsunk segítséget. A lakókörnyezet megismerésével lehetőségünk van arra, hogy egyénre szabott gondozási tervet készítsünk, amely eredményesebbé teszi a bizalom kiépítését és segíti a beavatkozási célok, stratégiák kialakítását, tervezését, valamint a kompetenciahatárok tisztázását. Azáltal, hogy betekintést nyerünk a kliens mindennapi életébe, felhasználva a természetes erőforrásait, hatékony eredményeket érünk és értünk el. Segítséget nyújtunk a kliensek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában és fejlesztésében; munkához való hozzájutásukban; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban; egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban és egyéni rehabilitáció szervezésében.

Kiemelt szerepet tulajdonítottunk a társadalmi helyzet okozta aktuális élethelyzeteknek. A szenvedélybetegség hátterében általában van egy tartósan fennálló akut feszültséghelyzet, melyet kiválthat a munkanélküliség, lelki- vagy anyagi problémák, családi konfliktusok/válás, krónikus betegség, stb. 2018-ben is megjelentek a szolgálat életében ezek a háttértényezők. A feszültséghelyzetek társadalmi szinten kezdenek mindennapossá válni az emberek életében, a problémamegoldó eszközök pedig nem állnak a rendelkezésükre. A szerhasználat illetve függőség hátterében gyakran rossz stressz kezelési-, illetve megküzdési mechanizmusok állnak, ezért fontos hogy az ellátást igénybe vevők birtokába legyenek mindazon ismereteknek és készségeknek, amelyek segítik sikeres rehabilitációjukat.

A célok elérése érdekében fontosnak tartjuk a motivációt, az önálló életre való képesség-, életviteli készségek-, valamint problémamegoldó készségek fejlesztését, a munkaerőpiacra való reintegrálódást, a szabadidő hasznos eltöltését. Ezen célok megteremtését szolgálják az egyéni terápiás kapcsolat mellett a csoportfoglalkozásaink is.

Mindemellett a családlátogatásoknak is fontos szerepe van abban, hogy szolgáltatásainkat komplex módon lakókörnyezetükben tudjuk biztosítani klienseink számára, hiszen a kistelepüléseken a társadalmi, közösségi megítélés, stigmatizáció sokkal inkább érvényesül, mint nagyobb városokban, így a reintegrálódásnak kisebb az esélye. Továbbá a szenvedélybetegség az egész családi működést érintő, idővel elsődlegessé váló stressz forrásként jelenik meg. Fontos, hogy minden emberi és szakmai segítséget megadjunk ahhoz, hogy klienseink hozzátartozóinak élete is újra kiegyensúlyozottá válhasson. Sok esetben a lakókörnyezeti gondozás teszi csak lehetővé, hogy a hozzátartozóval is találkozzunk és sikeresen bevonjuk a gondozási munkába.

A Szolgálat feladat ellátási szerződésben vállalta Szombathely és Kistérségében a szenvedélybetegek közösségi gondozását, ennek alapján a szerződésben lévő településeken olyan segítő munkát végzünk, mely nagyban épít mind a kliensekkel, hozzátartozóikkal és háziorvosokkal, illetve a települések jegyzőivel való együttműködésre is és a folyamatos kapcsolattartásra egyaránt. Ők fontos jelzőrendszerként működnek a Szolgálat számára.

Egyéni terápiás kapcsolat:

Az egyéni terápiás kapcsolat első lépése a Szolgálat és a kliens közötti együttműködési megállapodás elfogadása, egy feltétlen bizalmon és őszinteségen alapuló kapcsolat kialakulásában. A bizalom kialakításához a teljes feltétel nélküli elfogadás

képessége szükséges a segítő oldaláról, hiszen a szenvedélybetegségben küszködő emberek többsége másokkal szívesen megosztja a problémáit. Intézményünkről elmondható, hogy számos esetben a hozzátartozókon keresztül érjük el a klienseket. Gyakran az orvosi rendelőkben, hirdetőtáblákon elhelyezett plakátokon feltüntetett információk alapján keresik fel szolgálatunkat, ezen kívül jól működő internetes oldalunkon is kapcsolatot tarthatnak velünk klienseink.

A közösségi gondozók és a koordinátor is rendszeresen segítő beszélgetéseket folytatnak a kliensekkel. Ezekon a beszélgetéseken feltárják a kliens élethelyzetében fellelhető problémák eredetét, a pszichiáter szakorvossal együtt aktuális pszichés állapotát, családi körülményeit és minden olyan külső tényezőt, ami a szenvedélybetegséget előidézhette, illetve eredményezhette.

Gondozási tervben a gondozó és az érintett közösen meghatározzák a rövid és hosszú távú célokat, melyben a kliens fejlődése érdekében önmagával szembeni elvárásai a meghatározóak. Aktuális probléma esetén a segítő szakemberek krízisintervenciót alkalmaznak. Ezen kívül lehetőségük van betegeinknek a pszichiáterrel, lelkésszel, illetve jogással is felvenni a kapcsolatot.

A hosszú távú együttműködés eredményessége mérhető az egyén szermentességének idejében, valamint a körülötte megváltozott körülményekhez illetve környezeti változásokhoz való alkalmazkodásban is.

Egyéni terápiás kapcsolat 2018. január 1 - december 31-ig 50 fővel valósult meg. Heti - kétheti rendszerességgel (illetve az egyén aktuális állapotától függően, akár több alkalommal).

Csoportokkal végzett szociális munka:

A Szolgálatunknál folyó szakmai munka másik alappillére a csoportokkal végzett szociális munka. A szenvedélybetegség jellemzője a kötöttségek kerülése, mely a csoportok működésére is kihatással van. Bár változó létszámmal működtek, ennek ellenére a csoportok hatékonysága igen sikeresnek mondható. A csoportok heti rendszerességgel kerülnek megtartásra. Az egyéni segítőbeszélgetések, valamint a csoportfoglalkozások egyaránt intézményünkben zajlanak. Csoportfoglalkozásaink igény szerint teret adnak a készségfejlesztésnek, kikapcsolódásnak, élményszerzésnek és nem utolsósorban a személyiségfejlődésnek is. A foglalkozásokon való részvételnek sem feltétele a felekezeti hovatartozás.

Csoportfoglalkozásaink

❖ *Szabadidős csoport*

A szabadidős csoportfoglalkozás heti rendszerességgel működik, ahol kézműves, dísz és ajándéktárgyak készülnek klienseink kezűgyessége révén. Szabadidős csoportunkon klienseink kiélhetik a bennük szunnyadó kreativitásukat, miközben könnyen elkészíthető termékeket állítanak elő. Ezek a tárgyak Húsvétkor, a Szent György és Szent Márton napi vásárokon valamint a szombathelyi plébániákon különböző ünnepek alkalmával kerülnek értékesítésre. Mindez nagy motiváló erőként hat, hiszen megtapasztalhatják és átélhetik, hogy az általuk készített termékeket megvásárolják az emberek, és azzal díszítik otthonaikat. A csoportfoglalkozásnak a kreatív foglalkozás mellett közösségépítő jellege is van.

❖ *Érintett csoport*

A csoportot azon szenvedélybetegek részére tartjuk, akik még szerhasználók, vagy már elindultak a gyógyuláshoz vezető úton. 2011 szeptemberében került sor az első csoportfoglalkozásra. Azóta folyamatos az érdeklődés a csoportban való részvételt illetően. Nyílt csoportként működik, nem állandó létszámú, minden alkalommal van lehetőség a bekapcsolódásra. A csoporttagok hasonló vagy azonos problémákkal küzdenek. Minden foglalkozáson hétről-hétre új témakör kerül feldolgozásra játékos, fejlesztő és önismereti feladatokkal kiegészítve. Ezek a témák az élet több területére vonatkozó eligazodást segítik, melynek révén újra tudnak integrálódni a társadalomba, illetve lehetőségük nyílik a probléma megoldó és más készségek fejlesztésére. A témafeldolgozás kapcsán csoportos és egyéni feladatokat egyaránt kapnak a csoporttagok a kitűzött célok elérése érdekében, melyet aztán közösen dolgoznak fel a szakmai irányítást végző két csoportvezetővel. Az aktív részvétellel különösen nagy igény mutatkozik azon klienseink körében is, akik már több éve szermentesek, mivel ők is szükségét érzik a folyamatos megerősítésnek.

❖ *Kultúr-klub*

A változatos történelmi, kulturális témák lehetőséget biztosítanak a rejtett képességek kibontakozására, fejlesztésére ugyanakkor az eszmecsere is. A csoportfoglalkozásokon heti egy órában lehet részt venni.

❖ *Biblia csoport*

Szintén heti rendszerességgel Nagy Gábor Sándor atya iránymutatásával Biblia csoportot tartunk. Csoportfoglalkozásainkon a részvétel önkéntes. A közös imádkozás és éneklések után klienseinknek lehetősége van arra, hogy lelki támogatást kérjenek. Különböző egyházi ünnepekhez kapcsolódóan halhatunk bibliai történeteket, teológiai magyarázatokat.

A Biblia csoportfoglalkozást kiegészítjük különböző szabadidős programokkal is, így egy egész délutános kikapcsolódást, lelki feltöltődést tudunk klienseink részére biztosítani. A foglalkozás bibliaolvasással, beszélgetésekkel, közös áhítatok tartásával, olykor audiovizuális eszközök segítségével valósul meg.

Megemlítenék néhány biblia csoporthoz kapcsolódó, kiegészítő tevékenységet: fánksütéssel, farsanggal kezdődött az év, majd tartottunk számos vetélkedőt is. A jó hangulatban eltöltött percekkel követően jött a készülődés a böjti időszakra, majd a húsvétra, később az adventre. Végül meghitt karácsonyi ünnepséggel zártuk ezt az évet. A programoknak régi és új klienseink egyaránt aktív résztvevői voltak.

❖ *Életmód csoport*

A szolgálat pszichiáter szakorvosa irányítja a csoportfoglalkozást, mely során a pszichés problémák kerülnek orvoslásra. Szakorvosunk életviteli tanácsadást folytat heti rendszerességgel. Ezzel a lehetőséggel is újabb alkalom nyílik arra, hogy klienseink életvezetési problémáikat meg tudják oldani.

❖ *Színjátészó csoport:*

Évszakoknak és ünnepeknek megfelelően szerepjátékok zajlanak a foglalkozás keretében illetve, különböző műsorokra való felkészülés irányított csoportvezetés formájában heti rendszerességgel egy órában.

❖ *Ifi klub:*

Fiataloknak szervezett csoportfoglalkozás havi egy órában, ahol kipróbálhatják azokat a módszereket, amivel saját problémáikat és függőségeiket kezelhetik. A kortárshatás fontossága miatt várunk olyan tinédzsereket is, akiknek életében nem jelenik meg a szerhasználat, a függőség. A gyermekvédelmi intézményekkel kötött együttműködési megállapodások értelmében az otthonok lakóit is szeretnénk bevonni a klub munkájába.

❖ *Hozzá tartozói csoport:*

A szenvedélybetegek hozzátartozói tapasztalataink szerint sok nehézségen, szenvedésen mennek át, különösen, ha úgy érzik nem tudják hatékonyan támogatni szerettüket. Ebben kapnak segítséget társaiktól és a szakemberektől e kétheti egy órás foglalkozás keretében.

❖ *Csoportfoglalkozás Bogáton*

2013-ban előzetes igények alapján havi rendszerességgel indult csoportfoglalkozás Bogáton, a Fővárosi Önkormányzat Idősek Otthonában. A korábbi felkérésnek megfelelően először kétheti majd havi rendszerességgel jelentek meg 2018-ban is a Szolgálat munkatársai

az otthonban. Az otthon szakemberei és lakói általi igényeket követve egyéni beszélgetéseket is tartottunk. Az így megkezdett csoportos és egyéni munkát 2019-ban is szeretnénk folytatni.

A csoportfoglalkozásokon túl szabadidős programokat, *kirándulásokat* is szervezünk gondozottaink számára. Azt tapasztaljuk, hogy ezek a kirándulások olyan élményeket adnak számukra, mely hosszú ideig az emlékezetükben él, lelkiileg megújulnak, feltöltődnek, ezen kívül szabadidejüket is hasznosan eltölthetik. Nem egyszer mondták és fogalmazták meg, hogy a szolgálat nélkül nem jutottak volna el ezekre a helyekre.

❖ *Ernuszt Kelemen Gyermekvédelmi Intézmény (Kőszeg)*

A gyermekotthoni intézményben minden hónap második csütörtök délutánján egy órás időtartamban nyílik alkalmunk a 14-18 év közötti fiatalokkal való együttműködésre, közös gondolkodásra. Cél a prevenciós tevékenység erősítése, illetve a már kialakult probléma kezelése. Változatos témák keretében elsődleges feladatunk a bizalom megalapozása a fiatalok irányába. Filmvetítéssel, kötetlen beszélgetésekkel nyitunk az otthon lakói felé.

❖ *Dr. Nagy László EGYMI (Gencsapáti)*

Hasonló feladatot látunk el az együttműködési megállapodás értelmében ebben a gyermekotthonban is minden hónap harmadik csütörtökjén, hasonló időkeretek között. Egyéni beszélgetéseknek is teret biztosítunk igény szerint.

❖ *Vas Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Gyermekotthon (Szombathely)*

A szombathelyi intézményben minden hónap első csütörtökjén van lehetőségünk csoport foglalkozást tartani. A probléma kör szintén jellemzi az itt élő korosztályt is. Különösen a drogfogyasztás ami kiemelt nehézséget jelent a fiatalok nevelési háttérében. Kiszolgáltatottságuknak gyakran ők maguk is hangot adnak. Az önbecsülés fejlesztése, a helyes életvitel, normák kialakítása a gyerekeknél közös megfogalmazásra került a ház munkatársaival, nevelői közösségével.

Együttműködés intézményekkel:

Szikla Pszichiátriai Közösségi Gondozó: Az intézmények közötti megállapodás szerint, ha szolgálatunkhoz érkező kliens problémájának megoldása intézményi kompetenciánkat meghaladja, akkor közvetlen kapcsolatfelvétel útján a társintézménybe irányítjuk. A hozzánk forduló érdeklődők számára biztosítjuk a megfelelő tájékoztatást is a társintézményről. Gyakran összemosódik a pszichiátriai betegség a szenvedélybetegséggel, és nehéz meghatározni, hogy melyik alakult ki először. A kompetenciahatárokat ismerve,

szakorvosunk segítségével iránymutatást adunk a klienseknek és ezek alapján tovább irányítjuk őt.

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat: Szombathely és kistérségében látják el a családsegítés és gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatokat. Közös munkánk során több alkalommal kaptunk jelzést a Szolgálattól, hogy vegyük fel a kapcsolatot mind az érintettel, mind a családjakkal, ott ahol a Szolgáltató Központ munkatársai szenvedélybeteg problémával találkoztak. Kérésükre munkatársaink felkeresték a családot, mely révén elkezdődött a segítő, együttműködő kapcsolat.

Intaháza – Mesteri (Pszichiátriai Rehabilitációs Osztály): Az intézménnyel kötött megállapodás nagyon hatékony, hiszen a gyógykezelésre szoruló betegeinket lehetőség szerint fogadja az intézmény. Lehetőséget biztosítunk betegeinknek, hogy a kórházi kezelést követően is újra fel tudják venni a szolgálattal a kapcsolatot.

Kábítószer Egyeztető Fórum: A megállapodás során a következők kerültek meghatározásra: a Szolgálat vállalja, hogy segítséget nyújt a hozzáforduló szenvedélybetegek számára, ezen belül is a deviáns életvitelű, drog problémákkal küzdő fiataloknak, valamint vállalja a fiatalok körében végzett prevenciós előadások megtartását is. Mindehhez szóróanyagot is biztosít.

Humán Talentum Bt.: A Humán Talentum Bt. és a Szolgálat kölcsönösen vállalja, hogy a vele kapcsolatba került szenvedélybeteg illetve deviáns életvitelű fiatal, az igényeire és szükségleteire figyelemmel egymáshoz irányítja.

Kékkereszt Egyesület: A Kékkereszt Egyesület minden hétfőn tart csoportfoglalkozást, melyen a szolgálat munkatársai is lehetőség szerint részt vesznek. Az Egyesület tevékenysége egyházi vetületű, mely ilyen formában kapcsolódik intézményünk szelleméhez. A csoporton résztvevő személyek részben absztinensek, de vannak olyanok is, akik még szerhasználók. A Kékkereszt Egyesülettel való kapcsolatunk során próbáljuk feltárni a potenciális rászorulókat és mind szélesebb körben tájékoztatni a résztvevőket a közösségi ellátás széleskörű szolgáltatásairól.

Vas Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja: A Munkaügyi Kirendeltség azon túl, hogy tájékoztatást nyújt az általa biztosított szolgáltatásokról, készséges segítséggel támogatja klienseinket ügyeik intézésében. Gyakran kerül sor arra, hogy klienseink gondozóik kíséretében keressék fel a Központ ügyfélszolgálatát.

Városi Gyámhivatal: rendszeres és jó kapcsolatot ápolunk a Városi Gyámhivatal hivatásos gondnokaival a közös ügymenetek kapcsán. Esetmegbeszéléseket gyakran folytatunk közösen.

Az idei évben volt lehetőségünk megújítani korábbi együttműködési megállapodásokat, köztük a Humán Civil Ház, Vas Megyei AE és Am Klubok Tagjainak Egyesületével, Kékkereszt Egyesülettel, illetve az egyes szolgálatok közötti megállapodásokat is megerősítettük.

Konferenciák, rendezvények, események:

A 2018-os évben a következő programokon vettünk részt:

- ❖ Karitászt intézményvezetői megbeszélés
- ❖ Szupervízió, havi rendszerességgel
- ❖ Házszentelés
- ❖ Szociális héten való részvétel, előadások tartása
- ❖ Nagyböjti Lelkigyakorlat Körmenten, keresztül Gersekarát
- ❖ Húsvéti vásár- a csoport által készített tárgyak értékesítése
- ❖ Zarándoklat: Szombathely
- ❖ Kirándulás: Keszthely
- ❖ Kertrendezés a nyár folyamán
- ❖ Szent Márton és Szent Erzsébet ünnepi szentmisén való részvétel
- ❖ Részvétel az egri rév fennállásának 20.évfordulóján
- ❖ Márton napi, karácsonyi vásár- a csoport által készített tárgyak értékesítése
- ❖ Kékkereszt Egyesülettel, gyermekotthonokkal való szoros együttműködés
- ❖ Terepgyakorlat biztosítása főiskolai hallgatók számára

Összegzés:

Szolgálatunk a 2018-os évre tervezett előírásoknak megfelelően teljesítette munkáját. A mindennapi feladataink elvégzését segíti a szupervízor rendszeres havi jelenléte, ahol megelőzve a kiégést, sor kerül a segítők segítségére is. A szolgálat tavaly is megjelent a különböző internetes közösségi portálok oldalain. Nagyobb lélegzetű cikk jelent meg rólunk a Vas Népében is. Az érintettek és hozzátartozóik számára továbbra is személyesen, telefonon, interneten illetve levélben érhető el a szolgálat. Heti 40 órában, rugalmas munkaidőben nyújtjuk szolgáltatásunkat, alkalmazkodva a klienseink igényeihez. A kapcsolattartás során célunk, hogy az ellátott absztinensé váljon vagy amennyiben ez nem lehetséges (erős abúzus esetén) mérsékelt szinten tartva függőségéből adódó problémáit, képessé váljon megromlott pszicho-szociális helyzetének javítására, valamint az újabb visszaesések elkerülésére.

A Szolgálat a mindennapi tevékenységeit összehangolva törekszik professzionális szakmai munkát végezni, melyet a jövőben is még több pályázati lehetőséget, forrást keresve próbál meg folytatni.

A terápiás kapcsolatok alakulása:

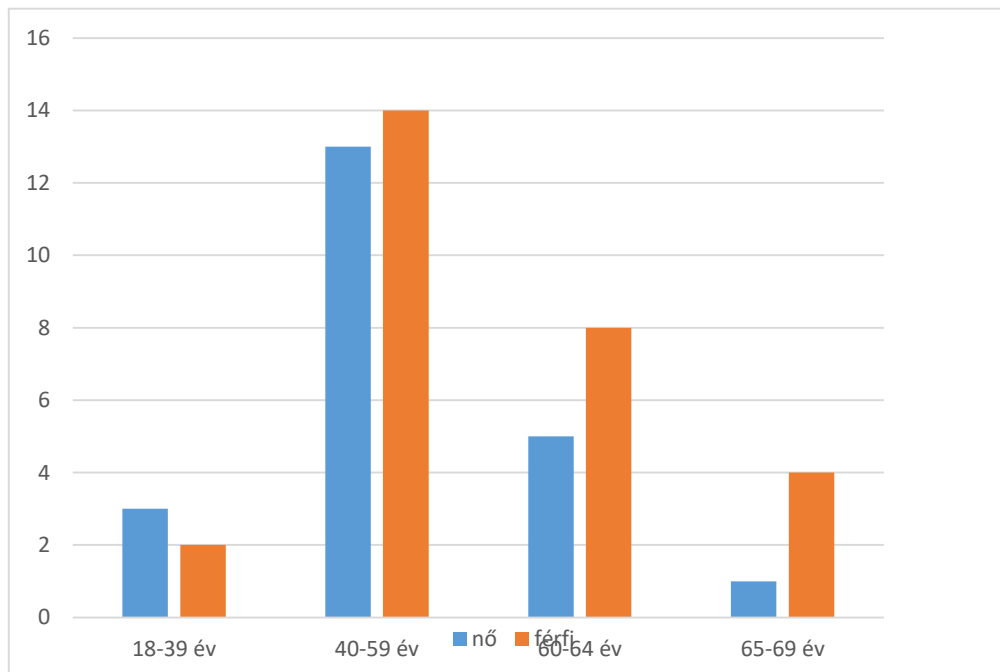
A Rév Szolgálat elmúlt éves tapasztalata alapján általánosságban elmondható, hogy a legtöbb kliens alkoholprobléma miatt kereste fel intézményünket. 2018-ban ez a szám 41 fő volt, 5 fő hozzátartozóval, 1 fő kábítószerfüggő, és 3 fő gyógyszerfüggővel, tartottuk rendszeresen kapcsolatot. A nők aránya a korábbi évekhez képest: férfi 27 fő, nő 23 fő kereste fel a Szolgálatot 2018-ben.

Staisztikai adataink:

2018. január 1 – december 31. között 50 fő vette igénybe szolgáltatásunkat (együtműködési megállapodással rendelkeztek), ebből az év során lezárt megállapodások száma 6 új felvétel 5. Az év végi zárásakor összesen 49 fő rendelkezett aktív együtműködési megállapodással.

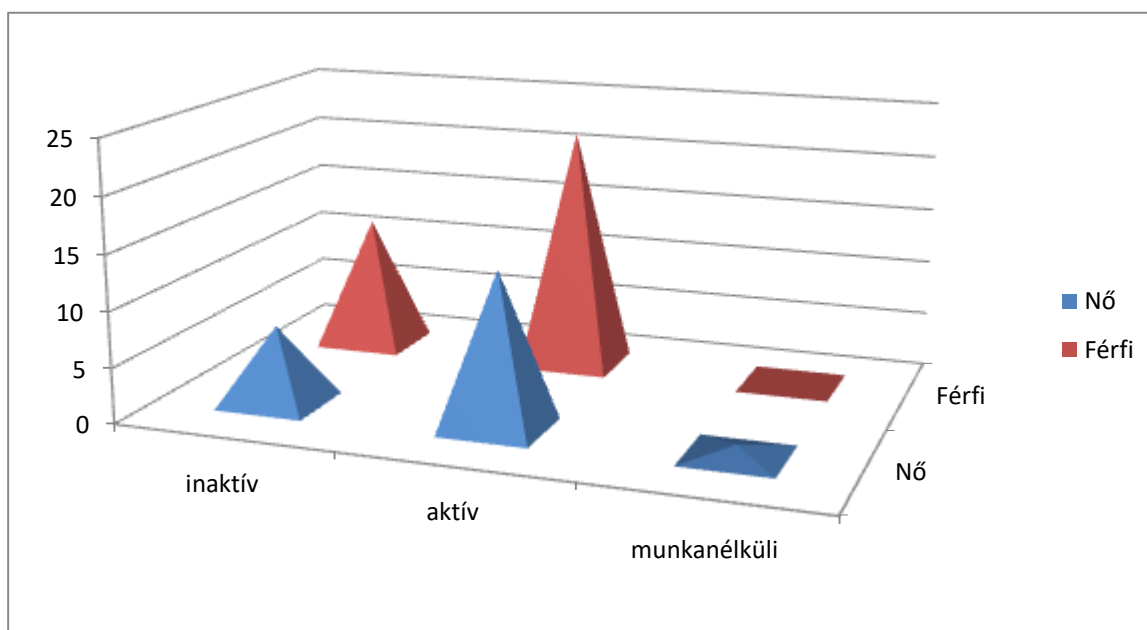
A statisztikai adatok a Rév Szenvedélybeteg Közösségi Gondozó 2018. január 1-december 31. közötti érvényes együtműködési megállapodással rendelkező kliensek számát (50 fő) mutatja.

I. diagram :Életkort tekintve az elmúlt évben meghatározó volt a 40 és 59 év közöttiek aránya, 2018-ban ez a szám nem változott továbbra is a 40-59 év közöttiek a meghatározó. Megfigyelhető, hogy nemet illetően bár a férfiak voltak többségben, a nők aránya is jelentős.

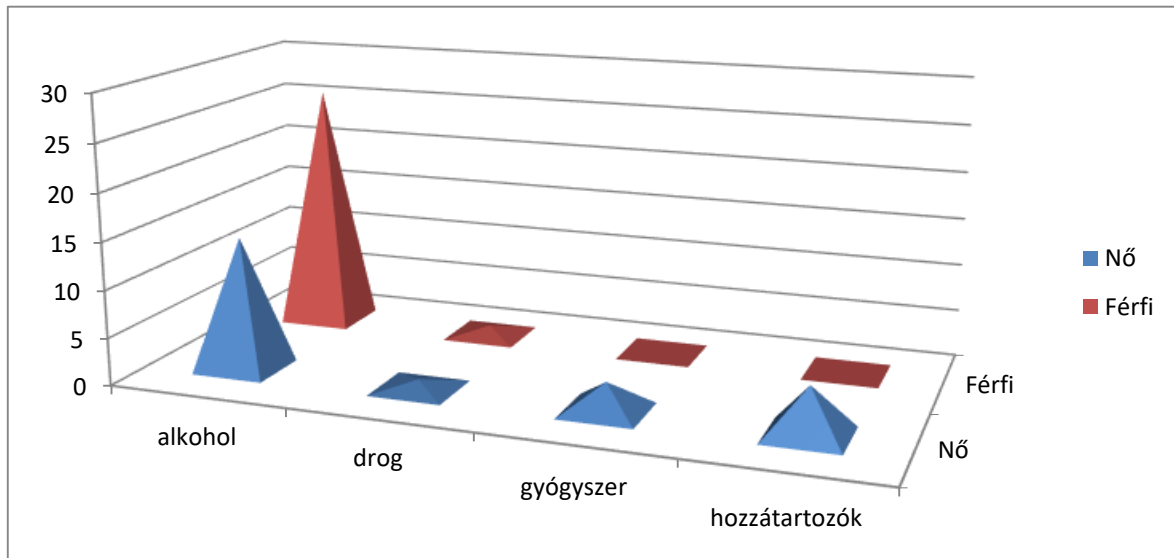
Életkor szerinti megoszlás 2018.

II. diagram: Munkaügyi státuszt tekintve az elmúlt évben a rendszeresen foglalkoztatottak voltak legtöbben. Őket követik a gazdaságilag inaktívak, a munkanélküliek száma csökkent.

Munkaügyi státusz szerinti megoszlás 2018.

III. diagram: A függőségek típusát tekintve továbbra is az alkoholfogyasztás miatt segítséget kérők száma a legmagasabb (26 férfi és 14 nő). Hozzá tartozók száma (5 fő), 2 fő kábítószer abúzus miatt kereste fel a szolgálatot, illetve 3 gyógyszerfüggő kért közösségi ellátást.

Függőség szerinti megoszlás 2018.

Szombathely, 2019. 01. 31.

Márton Sándorné
közösségi koordinátor